

TLAČOVÁ SPRÁVA K VÝSTAVE

Názov: KRAJINA NEKRAJINA - Monika Vrancová

Vernisáž výstavy: 25. máj 2019 o 18:00 h

Termín a trvanie výstavy: 25. 5. - 14. 6. 2019

Miesto výstavy: Koniareň – priestore pre súčasné umenie v Trebišove

Kurátor: Michal Štofa

Výstavu podporil z verejných zdrojov Fond na podporu umenia

V súčasnosti jedny z najdiskutovanejších a najpálčivejších tém, teda tuhým odpadom znečistená zem, vysoké zamorenie ovzdušia a z toho vyplývajúce následky, ako napríklad zvýšenie počtu respiračných a onkologických ochorení, vymieranie živočíšnych a rastlinných druhov a najmä rapídne meniaci sa klíma na celej zemi, sú dôvodom zvýšenej aktivity nielen ekológov a aktivistov ale stále častejšie sa stávajú zdrojom úvah výtvarných umelcov.

V našom prostredí reflexia situácie v životnom prostredí akcentovala už na prelome šesťdesiatych a sedemdesiatych rokov v tvorbe Rudolfa Sikoru, Michala Kerna, Petra Bartoša, trojice autorov V. Jakubíka, V. Kordoša, M. Mudrocha, tiež Jany Žlibskej, Stana Filka, Juraja Meliša, Milana Chovanca a ďalších. V ostatných rokoch a v súčasnosti napríklad u autorov ako Erik Binder, Erik Šille, Martin Špirec, Savomír Durkaj, Oto Hudec či Michal Machciník v rôznej miere a forme reflektujúcich ekologickú tematiku. Rastislav Podoba v prácach ako Sawdust, 2018, kriticky reaguje na súčasný stav v lesnom hospodárstve.

Temné, imaginatívne a abstrahujúce krajiny Mgr. art. Moniky Vrancovej (1985, Košice) absolventky Fakulty umení TU v Košiciach (2012, prof. R. Sikora, prof. P. Rónai), sú formálne očistené od estetiky krajinných idýl a stvárnení panenskej prírody. Pokračuje v nich v redukcii vrstiev obrazu „temného lesa“, a prostredníctvom neustále sa opakujúceho motívu štylizovanej ľudskej lebky znova otvára tému „Memento mori“ (pamätaj na smrť), tentokrát v ekologickom kontexte možného definitívneho ukončenia existencie človeka. Vytvára tak krajinu, kde je lebka už jedinou pripomienkou niekdajšej existencie človeka.

Vo výstave KRAJINA NEKRAJINA pracuje Monika Vrancová zároveň s priestorovým modelom už neexistujúcej dnešnej krajiny a vytvára návrh jej fiktívnej budúcej podoby. Obnova krajiny po jej predpokladanom opätovnom zničení bude zaručená jej čistotou až sterilitou, ktorou sa Vrancová odvoláva na belobu a dokonalosť architektonických modelov obsahujúcich iba prvky zaručujúce maximálnu funkčnosť a eliminujúcich neželané a škodlivé elementy.

Nadväzuje tak na práce amerického sochára Charlesa Simonsa, ktorý pre výstavu na Documente 6. (1977), vytváral pomocou drobných modelov stavieb imaginárne stopy neexistujúcej civilizácie a tiež na dielo Juraja Meliša Prostredie II. – Les života (1970 – 1971), v ktorom komponoval zdanlivo skutočnú ekologickú víziu budúcnosti, fiktívne sochárske múzeum prírody (K. Bajcúrová, Slovenské sochárstvo, 1945 – 1915).